

VIII MIĘDZYNARODOWE FORUM FINANSOWO-BANKOWE PT. UWARUNKOWANIA PROCESÓW DECYZYJNYCH W JEDNOSTKACH GOSPODARCZYCH

W dniach 19-20 listopada 2015 roku w Hotelu Warszawianka w Jachrance odbyło się VIII Międzynarodowe Forum Finansowo-Bankowe, zorganizowane przez Zakład Finansów Przedsiębiorstw i Rachunkowości oraz Zakład Bankowości Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW). Podczas obrad poruszano tematykę dotyczącą oceny sytuacji finansowej jednostek gospodarczych, budżetowych i sektora bankowego, a także wykorzystania systemu controllingu i rachunkowości zarządczej oraz odpowiedzialności menadżerów w tych jednostkach.

W VIII Międzynarodowym Forum Finansowo-Bankowym uczestniczyło 79 osób, w tym 11 osób z zagranicy. Konferencja naukowa składała się z pięciu sesji plenarnych oraz panelu dyskusyjnego. Podczas sesji plenarnych wygłoszono 20 referatów. Konferencję otworzyli przewodniczący komitetu organizacyjnego dr hab. Mirosław Wasilewski, prof. nadzw. SGGW oraz vice-przewodniczący prof. dr hab. Sławomir Juszczak. Z ramienia Uczelni gości powitał Prorektor do spraw dydaktyki prof. dr hab. Bogdan Klepacki, natomiast z Wydziału Nauk Ekonomicznych Dziekan dr hab. Jarosław Gołębiowski, prof. nadzw. SGGW.

W trakcie sesji inauguracyjnej Forum wygłoszono trzy referaty w języku angielskim. Sesji tej przewodniczył **dr hab. Ryszard Kata, prof. nadzw. UR** (Uniwersytet Rzeszowski). W pierwszym referacie pt. *Modeling Banking Business in Dynamic Environment*, autorstwa **prof. dr hab. Alfred Janca** (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu), poruszono temat modelu bankowości w Polsce w stale zmieniających się warunkach otoczenia. Omówione zostały różnice pomiędzy modelem bankowości uniwersalnej a bankowością inwestycyjną. Zdaniem prelegenta, transfer ryzyka oraz działania podejmowane przez banki celem przeciwdziałaniu ryzyka stanowią bardzo ważny element w procesie zarządzania płynnością.

Dr hab. Joanna Paliszkievicz, prof. nadzw. SGGW (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), wygłosiła drugi referat inauguracyjny pt. *Trust and distrust in decision making process*, w którym zaprezentowane zostały pojęcia zaufania oraz braku zaufania, mające decydujące znaczenie w procesie podejmowania decyzji. Prelegentka przedstawiła przyczyny utraty zaufania na poziomie organizacji oraz pracowników, podkreślając konsekwencje utraty zaufania dla przedsiębiorstwa oraz koszty jego odbudowania. Odzyskanie utraconego zaufania w jednostce gospodarczej jest dla zarządzających bardzo trudnym procesem, a czasem

wręcz niemożliwym. Zaufanie jest bardzo ważnym zasobem firmy (nie ma dla niego substytutu), którego odbudowanie nie może być wynikiem transakcji, musi odbywać się w naturalny sposób. W miejscu pracy oddziałują one na różnorodne zjawiska organizacyjne, a w szczególności usprawnia proces podejmowania decyzji.

Ostatni referat w pierwszej sesji pt. *The farm credit system – an overview on the US cooperative banking system*, autorstwa **prof. dr hab. Sławomira Juszczyka** oraz **dr Rafała Balina** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), dotyczył kredytowania gospodarstw w Stanach Zjednoczonych. Prelegenci przedstawili rodzaje dostępnych kredytów oraz skalę ich wykorzystania. System finansowania rolnictwa zapobiega wykluczeniu finansowemu ludności wiejskiej oraz małych i średnich podmiotów gospodarczych działających na terenach wiejskich. Dostępność łatwego i taniego finansowania kapitałem obcym, zwłaszcza w postaci kredytu bankowego, umożliwia podmiotom z sektora rolniczego znacznie szybszy rozwój oraz efektywniejsze funkcjonowanie.

Po pierwszej sesji odbył się panel dyskusyjny nt. *Kredytowanie rozwoju polskich przedsiębiorstw, interes społeczno-gospodarczy Rzeczypospolitej, interes banku, interes przedsiębiorstwa – jak jest, jak być powinno?* Przewodniczącym panelu dyskusyjnego był **prof. dr hab. Sławomir Juszczyk** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), który wygłosił referat wprowadzający do dyskusji na temat kredytowania przedsiębiorstw przez sektor bankowy w Polsce i w Europie. W panelu dyskusyjnym uczestniczyli: **prof. dr hab. Jerzy Nowakowski** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie), **prof. dr hab. Alfred Janc** (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu), **prof. dr hab. Małgorzata Zalewska** (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie), **dr hab. Ryszard Kata**, **prof. nadzw. UR** (Uniwersytet Rzeszowski), **Anna Żelazna** (Union Investment TFI SA) oraz **dr Czesław Swacha** (Warszawski Bank Spółdzielczy). Omawiane zagadnienia dotyczyły barier oraz przyczyn ograniczonego finansowania udzielanego przez sektor bankowy przedsiębiorstwom w Polsce. Dyskusja skupiała się również na tematyce wprowadzenia podatku bankowego oraz jego konsekwencji dla sektora bankowego i polskiej gospodarki. Ostatnim punktem dyskusji była analiza wystąpienia możliwych trendów w sektorze finansowym, w tym repolonizacji banków komercyjnych oraz znaczenie i rola bankowości spółdzielczej w finansowaniu małych i średnich przedsiębiorstw.

Drugą sesję plenarną pt. *Praktyczne uwarunkowania działalności gospodarczej* poprowadził **dr hab. Mirosław Wasilewski**, **prof. nadzw. SGGW** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie). W trakcie tej sesji przedstawiciele sponsorów Forum mogli zaprezentować i omówić doświadczenia praktyczne, dotyczące różnych aspektów funkcjonowania podmiotów gospodarczych na rynku. Pierwszym prelegentem był **dr Michał Krakowiak** (Krajowy Związek Banków Spółdzielczych), który przedstawił referat pt. *Specyfika procesów zarządczych w grupach banków spółdzielczych – relacje właścicielskie versus uprawnienia kontrolne*. Poruszone zagadnienia dotyczyły struktury grupy interesariuszy zrzeszenia banków spółdzielczych. Relacje te omawiane były w kontekście zarządu banku zrzeszającego, rady nadzorczej i innych organów zrzeszenia, a także opinii członków – klientów banków. Prelegent pod-

kreślił, że bank zrzeszający jest zarówno niezbywalnym koordynatorem zrzeszenia, jak również jego członkiem oraz interesariuszem. Jednak najważniejszy jest cały ekosystem, w którym funkcjonują wszyscy interesariusze zrzeszenia, tj. banki spółdzielcze, ich pracownicy, klienci oraz lokalne społeczności. M. Krakowiak wskazał także na kierunki zmian działalności zrzeszeń banków spółdzielczych, w kontekście dostosowania się do wymogów regulacyjno-nadzorczych oraz wyzwań globalnych. Zachodzące nowe procesy decyzyjne, wynikające z funkcjonowania Systemów Ochrony Instytucjonalnej czy też z Zrzeszenia Zintegrowanego, będą wymuszać powstawanie nowych lub przeobrażanie się dotychczasowych struktur organizacyjnych.

W kolejnym referacie pt. *Fundusze inwestycyjne – narzędzie do zarządzania płynnością* **Anna Żelazna** (Union Investment TFI SA) omówiła tematykę zarządzania płynnością finansową w Towarzystwach Funduszy Inwestycyjnych. Posiadanie przez przedsiębiorstwo odpowiedniej płynności finansowej związane jest z harmonizowaniem aktywów obrotowych, w tym gotówki i papierów wartościowych, z wymagalnymi zobowiązaniami na optymalnym poziomie. Podczas prezentacji przedstawiono relacje występujące pomiędzy inwestorami a sektorem bankowym, giełdą oraz funduszami inwestycyjnymi. Ponadto omówiono główne różnice pomiędzy lokatą bankową a lokowaniem środków w fundusze inwestycyjne. Przeniesienie środków z bezpiecznej lokaty bankowej do funduszy inwestycyjnych umożliwia osiągnięcie wyższej oczekiwanej stopy zwrotu, przy akceptowalnym poziomie ryzyka.

Autor referatu pt. **Refleksje o zarządzaniu w dobie globalizacji**, **Andrzej Syrowid** (Polmlek Sp. z o.o.), skoncentrował się na problemach i wyzwaniach stojących przed zarządzającymi przedsiębiorstwem, którzy realizują strategię stałego wzrostu poprzez włączanie do grupy kolejnych zakładów o znaczącym potencjale produkcyjnym. W aspekcie globalizacji omówił zagadnienia dotyczące zmian w tradycyjnych powiązaniach pomiędzy procesem produkcji dóbr a charakterem przepływów pieniężnych oraz informacji, zwracając uwagę na budowanie trwałych relacji z dostawcami oraz odbiorcami. W obliczu problemu pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, z jakim muszą zetknąć się przedsiębiorcy, rozwiązaniem może być budowanie relacji partnerskich z kontrahentami.

Referat pt. *Praktyczna przydatność decyzyjna systemów controllingowych w zarządzaniu efektywnością ekonomiczną przedsiębiorstw*, którego autorem był **Roman Stolarski**, odnosił się do dylematów zarządzających związanych z efektywnością ekonomiczną, z alokacją zasobów w procesach wytwórczych i usługowych oraz systemem controllingu w odniesieniu do stosowania adekwatnych metod i technik filtrowania agregacji prezentowanych informacji. Wśród obszarów decyzyjnych, wspieranych przez controlling operacyjny, wskazano na rolę planowania strategicznego, budżetowania, alokację zasobów, zarządzania procesami oraz oceny wydajności pracy. Podkreślone zostało znaczenie zarządzania wartością dla akcjonariuszy, która powinna być wykorzystywana do modelowania działań korelacyjnych w zakresie sprzedaży. Dla realizacji tego celu w przedsiębiorstwie wskazano na konieczność budowy systemu informacji zarządczej, który pozwoli na podejmowanie trafnych decyzji w oparciu o racjonalne metody, w których podstawą jest użyteczność controllingu.

Pierwszy dzień Forum zakończyła sesja trzecia pt. *Uwarunkowania procesów decyzyjnych w przedsiębiorstwach*, której przewodniczył **dr hab. Jarosław Mielcarek, prof. nadzw. WSB** (Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu). Podczas tej sesji zaprezentowano pięć referatów w języku angielskim. Jako pierwsi zabrali głos **prof. dr Mykola Benko** oraz **prof. dr Valeriia Sopko** (Kyiv National University of Trade and Economics), wygłaszając referat pt. *The development of control of the results of operational activity taking into account contemporary needs*. W prezentacji szeroko została omówiona problematyka dotycząca różnicy w zakresie audytu jednostek w sektorze finansów publicznych, prywatnych oraz budżetowych, a także teoretyczne aspekty audytu wewnętrznego i zewnętrznego, przeprowadzanego przez audytorów niezależnych. Prelegenci wskazali na model łączący cechy audytu wewnętrznego i zewnętrznego opartego na zaproponowanych założeniach. Bardzo ważne podczas audytu zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego jest stosowanie metod szczegółowej kontroli, które umożliwią wykrywanie różnego rodzaju odchyleń oraz ocenę uzyskanych wyników.

Dr hab. Mirosław Wasilewski, prof. nadzw. SGGW (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), **dr hab. Olena Oliynyk** (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine), **dr Victor Adamenko** (Kyiv National University of Trade and Economics) zaprezentowali referat pt. *Equity and debt financing models of agricultural enterprises in Ukraine: challenges and perspectives*. Prelegenci przedstawili modele finansowania, których podstawą kalkulacji był poziom zadłużenia oraz udział kapitału własnego dla dużych i średnich przedsiębiorstw rolnych, prowadzących działalność na Ukrainie. Wyniki badań empirycznych wskazywały na wzrost znaczenia finansowania kapitałem obcym kosztem ograniczania samofinansowania w rolnictwie. Na podstawie przeprowadzonych badań udowodniono, że przedsiębiorstwa o niskim poziomie zadłużenia cechowały się wyższym poziomem uzyskanych przychodów operacyjnych.

Tematykę wyceny długoterminowych aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, poświęcony był referat **dr hab. Tetiany G. Kaminskij** (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine) pt. *Reflection in accounting long-term assets destined for sale according to IFRS*. Szczególną uwagę zwrócono w nim na przykłady stosowania w przedsiębiorstwach praktyk związanych z MSSF 5 – Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana. Podkreślono także rolę wykorzystania wskaźników na bazie istniejącego systemu informacji, dla celów oceny kontynuacji działalności.

Dr hab. Sylwester Kozak (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), autor referatu pt. *Impact of the low interest rate environment on the banking sector profits*, w pierwszej części wystąpienia omówił mechanizmy determinujące działania banków centralnych do utrzymywania niskich stóp procentowych, a także efekty wpływu tych decyzji na dochody banków. W drugiej części wystąpienia wskazał na główne przyczyny utrzymywania się środowiska niskich stóp procentowych w gospodarkach wysoko rozwiniętych, do których zaliczono globalizację,

outsourcing części pracy, wysoką stopę oszczędności i niższą presję inflacyjną. W podsumowaniu stwierdził, iż utrzymywane niskie stopy procentowe nie obniżyły w znaczący sposób marży odsetkowej oraz ogólnej dochodowości banków w Polsce.

Ostatnim prelegentem w tej sesji był **prof. dr hab. Mykoła Malik** (Institute of Agrarian Economy in Kiyv). W referacie pt. *Corporate Social Responsibility of Enterprises in Ukraine* omówił dwa podejścia do odpowiedzialności społecznej. Pierwsze dotyczyło odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstwa w odniesieniu do generowania zysku i spełniania wszystkich norm prawych, drugie wskazywało na rolę przedsiębiorstwa społecznie odpowiedzialnego, przy uwzględnieniu wpływu wszystkich grup interesariuszy, tj. pracowników, klientów, społeczności lokalnej, wymogów dotyczących ochrony środowiska, praw obywateli i ochrony konsumentów. Wyróżnione zostały modele odpowiedzialności społecznej w zależności od kraju, w tym amerykański, europejski, japoński i ukraiński. Model ukraiński oparty jest o wolontariat, tradycje oraz kolektywizm. Z badań opinii przedsiębiorców z regionów Charkowskiego, Dniepropietrowskiego, Kijowskiego i Lwowskiego wynikało, że do podstawowych motywów realizacji koncepcji odpowiedzialności społecznej należy zaliczyć poprawę warunków życia ludności w regionie, realizację zasad moralnych i religijnych, sytuację życiową pracowników oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku firmy. Jednakże główną barierą dla realizacji tej koncepcji jest brak zasobów finansowych oraz niedoskonałość przyjętych rozwiązań prawnych.

W drugim dniu VIII Międzynarodowego Forum Finansowo-Bankowego sesja pt. *Dylematy zarządzania przedsiębiorstwem* prowadzona była przez **dr hab. Justynę Franc-Dąbrowską**, **prof. nadzw. SGGW** oraz **dr Marzenę Ganc** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie). W sesji tej wygłoszono cztery referaty. Prof. dr hab. Gabriela Łukasik oraz dr Daniel Naczyński (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) w referacie pt. *Rola struktury kapitału w kształtowaniu wartości przedsiębiorstwa (elementy teorii, doświadczenia praktyki)* zaprezentowali analizę makroekonomiczną i mikroekonomiczną problemów decyzyjnych w ramach struktury kapitału przedsiębiorstw. W przedstawionych wynikach badań odnieśli się do dwóch teorii optymalnej struktury kapitału, tj. trade-off oraz teorii substytucji. Dokonali oceny zależności struktury kapitału i wartości przedsiębiorstwa dla spółek wchodzących w skład indeksu WIG, udowadniając, że struktura finansowania działalności spółek notowanych na giełdach papierów wartościowych determinowana jest przez rynek, na którym działa podmiot. Wybór struktury źródeł finansowania stanowił istotny czynnik kształtowania wartości w badanej próbie przedsiębiorstwa.

W kolejnym referacie pt. *Rola wewnętrznych źródeł finansowania w kształtowaniu stopy wzrostu przedsiębiorstw agrobiznesu* **dr Magdalena Mądra-Sawicka** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) dowodziła tezy, iż w rentownych przedsiębiorstwach agrobiznesu o wysokich nadwyżkach finansowych wykorzystanie długu jest niższe. Wpływ wewnętrznych źródeł finansowania na wzrost przedsiębiorstwa, który nie został jednoznacznie potwierdzony, co – według opinii prelegentki – wynika z konieczności uwzględnienia dłuższego okresu badawczego wraz z oceną strategii inwestycyjnej przyjętej przez zarządzających.

Dr hab. inż. Małgorzata Jaworek (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) w referacie pt. *Rachunek efektywności w decyzjach dotyczących podejmowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w praktyce polskich przedsiębiorstw* odniosła się do skali polskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz procesu decyzyjnego dotyczącego ich podejmowania. Przedstawiając elementy behawioralne w decyzjach podejmowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz wyniki badań dotyczące rachunku efektywności tych inwestycji w praktyce polskich przedsiębiorstw, wskazała na wartość bieżącą netto jako metodę oceny efektywności w ocenie projektów zagranicznych przez inwestorów z Polski. Ostateczna decyzja o zaangażowaniu się w BIZ przez polskich bezpośrednich inwestorów zagranicznych podejmowano na podstawie pełnego rachunku efektywności, natomiast prawie połowa respondentów nie przeprowadziła sformalizowanej oceny ryzyka specyficznego, a 14% nie wyznaczyło żadnej miary efektywności projektu. Większość inwestorów podejmujących decyzje inwestycyjne polegała na prostych miarach oceny efektywności.

Dr Jan Dworniak (Jan Dworniak Sp. z o.o. Centrum Badań Audytorskich, Analiz i Doradztwa Finansowego) wygłosił referat pt. *Sytuacja finansowa spółdzielni mleczarskich w latach 2011-2015*, w którym przedstawił wyniki badań, grupując badane obiekty według wielkości aktywów. Wyniki finansowe spółdzielni mleczarskich dowodziły pojawienia się dekonjunkury cenowej na wyroby mleczarskie po uwolnieniu kwot mlecznych, na podstawie czego sformułowano wnioski, iż trudna sytuacja finansowa, w tym brak zdolności do zapłacenia oczekiwanej ceny za mleko, będzie przyczyniać się do łączenia się spółdzielni mleczarskich w przyszłości.

Ostatnią V sesję plenarną pt. *Problematyka zarządzania w przedsiębiorstwach* prowadziły **prof. dr hab. Gabriela Łukasik** (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) oraz **dr Magdalena Mądra-Sawicka** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie). W sesji przedstawiono cztery referaty. Pierwszym prelegentem był **dr hab. Jarosław Mielcarek, prof. nadzw. WSB** (Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu), który w swoim wystąpieniu nt. *Podejmowanie decyzji zarządczych w przedsiębiorstwie na podstawie TPAR (Throughput Accounting Ratio)* skoncentrował się na wykorzystaniu TPAR, tj. współczynnika rachunku przerobu, jako narzędzia pozwalającego na dokonanie usprawnień organizacyjnych, poprzez przyczynienie się do spadku zużycia materiałów oraz wzrostu wydajności pracy. Na podstawie przeprowadzonej symulacji dla przedsiębiorstw produkcyjnych udowodniono została możliwość zwiększenia zyskowności przedsiębiorstwa w sytuacji wdrożenia TPAR dla celów zarządczych.

Autorem referatu pt. *Decyzje przedsiębiorców indywidualnych w zakresie optymalizacji podatkowej* był **dr hab. Ryszard Kata, prof. nadzw. UR** (Uniwersytet Rzeszowski). Prelegent zwrócił uwagę na podejmowanie takich działań biznesowych w przedsiębiorstwach, które umożliwiają minimalizowanie obciążeń podatkowych. Optymalizacja podatkowa niesie ze sobą ryzyko podatkowe, które wiąże się z asymetrią informacji (na linii organ podatkowy – podatnik), brakiem lub niepełną informacją, niestabilnością prawa podatkowego oraz asymetrią pozycji praw-

nej podatnika i organu podatkowego. R. Kata wskazał, iż decyzje przedsiębiorców w zakresie stosowania optymalizacji podatkowej są związane, z jednej strony, z oceną korzyści, a z drugiej – z kosztami uzależnionymi od stopnia ryzyka podatkowego. Wyniki badań empirycznych dowiodły, że przedsiębiorcy indywidualni dążą do minimalizacji obciążeń podatkowych, głównie poprzez wybór formy opodatkowania dochodów.

Kolejna prelegentka, **dr Marzena Ganc** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), w referacie pt. *Rola rachunku kosztów w zarządzaniu spółdzielnią mleczarską* wskazała na znaczenie prowadzenia analizy wewnątrzzakładowej w zakresie doboru rachunku kosztów z uwagi na powiązania między produkcją a kosztami, ewidencją kosztów według miejsc ich powstawania oraz znajomością zależności między nośnikami kosztów a samymi kosztami. Omawiane podmioty, do których zaliczono spółdzielnie mleczarskie, wykorzystują dla celów kalkulacji rachunek kosztów pełnych do podejmowania decyzji zarządczych. Rachunek ten jest przydatny do zarządzania spółdzielnią w długim okresie, głównie dla celów sprawozdawczych lecz nie zarządczych. Na podstawie badań stwierdzono, iż zasadne jest wprowadzenie rachunku kosztów umożliwiającego podejmowanie decyzji w spółdzielniach mleczarskich w krótkim okresie czasu.

Ostatni referat pt. *Zmiany w zakresie roli i zadań specjalisty rachunkowości zarządczej* wygłoszony przez **mgr Joannę Piłanic** oraz **mgr Żanetę Pietrzak** (Uniwersytet Łódzki) dotyczył zmian w środowisku biznesowym, determinujących organizację oraz sposób zarządzania przedsiębiorstwem, które wpływają pośrednio na rolę, funkcje i zadania stojące przed specjalistami w zakresie rachunkowości zarządczej. Przeprowadzone badania wśród praktyków wykazały, iż zadania kontrolerów w przedsiębiorstwach koncentrują się głównie na tradycyjnych obszarach rachunkowości zarządczej i analizy finansowej wyników przedsiębiorstw, budżetowaniu operacyjnym oraz kontroli kosztów. Specjaliści rachunkowości zarządczej w mniejszym stopniu zajmowali się zadaniami realizacji strategii oraz wsparciem procesu decyzyjnego w przedsiębiorstwie. Zdaniem autorek, proporcja podziału czasu pracy na wyróżnione zadania może ulec w przyszłości odwróceniu, gdyż działania specjalistów rachunkowości zarządczej w większym stopniu mogą być ukierunkowane na wymiar strategiczny wraz z przejściem na pozycję partnera biznesowego w podejmowaniu decyzji.

Po wystąpieniach prelegentów w ramach danej sesji plenarnej odbywała się dyskusja cechująca się dużym zainteresowaniem zarówno uczestników reprezentujących ośrodki naukowe, jak i praktyków uczestniczących w Forum. Organizacja sesji plenarnej, w której doświadczenie praktyczne przedstawili reprezentanci biznesu, umożliwiła wymianę poglądów oraz nawiązanie bliższej współpracy zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i praktycznym.

Zamknięcia VIII Międzynarodowego Forum Finansowo-Bankowego dokonał **prof. dr hab. Sławomir Juszczyk**, który podkreślił wagę omawianych podczas tegorocznego Forum zagadnień, dotyczących uwarunkowań działalności zarówno

podmiotów finansowych, jak i niefinansowych w zmieniającym się otoczeniu gospodarczym. Jednostki gospodarcze, finansowe i budżetowe podlegają ciągłej ewolucji, a na każdym ich etapie konieczne jest podejmowanie decyzji. Dlatego tak ważne jest określenie uwarunkowań procesów decyzyjnych w tych jednostkach, które wpływają na ich bieżącą i przyszłą sytuację ekonomiczną. Podjęte dyskusje mogą stanowić inspirację do dalszych badań w środowisku akademickim, mogą także okazać się użyteczne w biznesie. Następne, IX Międzynarodowe Forum Finansowo-Bankowe odbędzie się w listopadzie 2016 roku.

*Magdalena Mądra-Sawicka
Teresa Domańska*